

мінальну повість «Лють жіноча», і детективне оповідання «Жінка з кошиком винограду», вміщені у цій книзі. Людина так влаштована, що гнівно засуджуючи злочини усіляких маньяків, шахраїв, кіллерів, із задоволенням і цікавістю читає про них у пресі та літературі. А за «Жабами», до всього, можна зняти цілком касову кінострічку — такий собі бойовичок зі стріляниною та карате.

І все-таки я переконаний, що автору не варто замикатись лише в прокрустовому ложі «профанного» (так ще називають «низ» нашої літератури). Він має деякий потенціал, тож, хоча б у вигляді експерименту, міг би спробувати себе у «сакральному» (елітарному). Правда, для цього А. Кокотюсі треба повчитись образності. Не обійтись йому без певного рівня інтелекту, оригінальності і свого філософського погляду на життя.

Тепер, коли всі заборони з масової літератури знято, вона потроху починає набирати оберти. У Чернігові, наприклад, детективи (крім всього іншого) пишуть Віталій Леус та Олена Конечна. І, зрештою, автор цих рядків теж не зарікається від якоїсь «крутої» повісті у майбутньому.

Переконаний, що за 50 років ми матимемо достатню кількість масової літератури українською мовою. Це, звичайно, позитивно відобразиться на вітчизняному книжковому ринку. А висока література? Вона теж була і буде — у шкільних та університетських хрестоматіях, літературних виданнях. Думаю, тепер, із здобуттям незалежності, нам знадобиться не більше тих же 50 років, щоб про українську літературу широко заговорили у світі і у нас нарешті з'явився свій Нобелівський лауреат. Ми матимемо прекрасну елітарну літературу — «профанне» їй не конкурент.

Сергій ДЗЮБА.

ВІДВЕРТО ПРО НАЙГОЛОВНІШЕ

У 1996 році у редакційно-видавничому комплексі «Деснянська правда» побачила світ книга поезій Юрія Крисанова «Полнолуни». Як на мене — це подія у літературному житті Чернігівщини, бо вперше у нас вийшла книга на такому високому поліграфічному рівні (кольорова обкладинка з чудовим малюнком, ілюстрації до багатьох віршів, грамотний і оригінальний комп'ютерний набір, фінський папір, — все це, безперечно, справляє враження). Автор передмови і редактор книги — поет Сергій Дзюба, художник «Полнолуния» — Ігор Суботія. Це — перша книга нашого земляка, від першої до останньої сторінки присвячена найголовнішому, що є в людському житті — коханню.

Якби треба було визначити тематику поезій Юрія Крисанова, то я б, мабуть, перш за все говорила про еротично-філософський (несподіване поєднання, правда?) аспект. Анітрохи не турбуюсь з такого визначення, бо й самі вірші Юрія Крисанова — несподівані. Декілька років поспіль (особливо останнім часом) довкола слова «еротика» точаться суперечки, які інколи перетворюються на такі собі безкровні публіцистичні бої. Мовляв, нашу молодь не так виховують. Але жоден з «непримиримих» так і не зміг визначити, що то є «еротика», наскільки вона невіддільна від кохання. Проте всі ми живемо за законами Всесвіту: народжуємось, кохаємо, народжуємо самі... Чому ж тоді ми сприймаємо те, що відбувається між чоловіком і жінкою, наче якісь дикуні?! Можна, звичайно, знову заборонити навіть згадку про еротика, тільки це не вирішить проблему брутальних написів на парканах...

Що ж стосується автора «Полнолуния», то він прагне бути відвертим. Але це відвертість поета: з яскравими літературними знахідками, несподіваними кінцівками, глибоко прихованим змістом (бо, як відомо, не все те золото, що блищить на поверхні!). Говорячи про кохання, автор водночас поважає і свою музу, натхненницю, і себе самого. В цьому — суть поезій Юрія Крисанова.

Мені здається, що ці вірші знайдуть свого читача (насамперед, це будуть, очевидно, жінки, адже нашої заклопотаній, натовленої жінці дуже хочеться бути коханою, жаданою, щасливою). І не одна з читачок, дочитавши «Полнолуние», зітхне: «Це — майже про мене...».

Автор зовсім по-своєму, лірично і в той же час з інтонаціями давнього філософа пише про море. А ще у нього є цикл «Оркестр», у якому Юрій Крисанов зміг побачити (а не лише відчутти), зрозуміти характери і почуття... музичних інструментів! Скрипка, орган, фагот, валторна, флейта, арфа, контрабас — кожен з них має свої думки, бажання, власну долю. Відшукати «живе в неживому» — дар поета. І художника. Саме завдяки чудовим ілюстраціям Ігоря Суботіна деякі вірші сприймаються якось зовсім по-іншому — глибше, добріше, сентиментальніше, якщо хочете. Але це — не «плаксива» сентиментальність. Автор — мудрий, мужній і ніжний. Зрештою, так і має бути! Скільки можна «оспівувати» нинішній бруд і вести боротьбу римованими рядками з політичними, економічними та іншими негараздами?! Для цього є журналістика, їй і карти в руки. Нам же зараз так не вистачає просто краси, просто благородства, просто людяності.

До всього — це книга про наш Чернігів. Автор подорожує Принсенням, таким домашнім і рідним, мандрує околицями нашого міста з їхніми вузькими вуличками, на яких «дерев'я инеем цветут», ходить струнками алеями, де ніжно і трохи зворушливо шурхотить жовтневе листя!

У книзі є присвяти рідним і близьким, друзям поета. Що ж, сподіваюсь, ніхто з них не залишився розчарований цією книгою. Всі ми живемо в очікуванні дива. Кожен з нас чекає на своє «Полнолуние». Юрій Крисанов вже його знайшов. Виявилось, що дива все-таки існують!

Майя РУДЕНКО

«НА СПОКУТУ ДО ПАМ'ЯТІ»

Вже пройшло більше півстоліття, як відлунала, залишивши по собі вічну згадку, війна. Але й сьогодні вона відгукується в серцях нинішнього покоління, збуджуючи спогади очевидців, хвилює тих, хто лише чув про неї з розповідей старших.

До останньої категорії належить і О. В. Забарний — педагог та письменник, викладач Ніжинського педінституту. Недавно вийшла в світ його збірка новел «Лелеки не зраджують»,* у якій він виступив у дещо незвичному для себе амплуа, розкривши перед читачами талант новеліста. Збірка присвячена дідові письменника — Олександрю Забарному, який загинув уже у перші місяці війни. У ній ми знаходимо спогади про війну, її очевидців та учасників, яскраві свідчення того, як трагічні наслідки війни глибоко пустили коріння в душах не одного покоління.

* Забарний Олександр. Лелеки не зраджують. Новели. — Прилуки, 1995. — 35 с..